

Vlada Crne Gore
Ministarstvo za informaciono
društvo i telekomunikacije

Da je vječna Crna Gora

DOMEN .ME KAO DIGITALNI IDENTITET DRŽAVNOSTI CRNE GORE

Podgorica, Crna Gora, 2016

**POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I
TELEKOMUNIKACIJE, AKREDITOVANI PREDSTAVNIK CRNE GORE U UPRAVNOM
SAVJETODAVNOM ODBORU ICANN-A I CCTLD MENADŽER ZA DOMEN .ME**

PROF. DR VUJICA LAZOVIĆ

**UVODNO IZLAGANJE NA MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI "DOMEN .ME KAO
DIGITALNI IDENTITET DRŽAVNOSTI CRNE GORE"**

Podgorica, 13. maj 2016. godine

Poštovane dame i gospodo, cijenjeni gosti,

Uvažene kolege, predstavnici medija,

Dragi prijatelji,

Imam posebnu čast i veliko zadovoljstvo da vam poželim dobrodošlicu na međunarodnu konferenciju „DOMEN .ME KAO DIGITALNI IDENTITET DRŽAVNOSTI CRNE GORE“, koju organizuje Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije Vlade Crne Gore i Agent registracije domena .ME u sklopu Programa obilježavanja jubileja 10 godina obnove nezavisnosti. Ova Konferencija je danas okupila eminentna imena iz domena interneta – predstavnike vodećih svjetskih registrara – GoDaddy i Black night, zatim predstavnike registra Afiliasa; nadalje, predstavnike ICANN-a, predstavnike Foruma za upravljanje internetom UN-a, predstavnike Diplo fondacije i mnoge druge.

Deset je godina od obnove nezavisnosti Crne Gore – i deset je godina od rađanja ideje o upravljanju jedinstvenim dvoslovnim kodom naše države! Crna Gora je 21. maja 2006. godine obnovila svoju državnu nezavisnost i time ostvarila pravo na dobijanje resursa međunarodnih kodova. U septembru 2006. godine, Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO), objavila je da je Crnoj Gori dodijeljen „.ME“ kao nacionalni vrhovni domen.

U tom trenutku, Vlada Crne Gore, akademska zajednica i ostali relevantni subjekti, suočili su se sa izazovom: „Da li pružiti mogućnost svjetskoj internet zajednici da koristi ovaj atraktivni domen ili ga ograničiti samo na pravo građana i subjekata iz Crne Gore?“ Deset godina kasnije – izbor prvog pristupa pokazao se potpuno opravdanim – čemu svjedoči i ova Konferencija koja je danas i na ovom mjestu, okupila mnoga renomirana imena sa globalne internet scene.

Iako je crnogorski domen .ME među najmlađim državnim kodovima domena najvišeg nivoa, isti je ostvario izvanredan uspjeh na globalnom tržištu, kako po broju registracija tako i po kvalitetu sadržaja. Za naš domen često kažemo da je svojevrsni internet ambasador Crne Gore u svijetu. U nacionalnom registru internet domena bilježimo preko milion registracija, što će reći da imamo 1,7

domena po stanovniku u Crnoj Gori. Ostvarena je saradnja sa 237 akreditovanih registrara, koji naš domen nude krajnjim korisnicima širom svijeta, dok se u državni budžet prihodovalo 20 miliona EUR od izvršenih usluga registracije. Uprkos oštroj konkurenciji na globalnom tržištu domena, .ME internet ekstenzija bilježi ubrzan rast po broju registracija i zauzima zavidnu poziciju, kako među državnim tako i među generičkim kodovima domena najvišeg nivoa.

Ovaj izvanredan uspjeh plasiranja državnog koda domena najvišeg nivoa na globalno internet tržište, nije bilo moguće ostvariti bez uspostavljanja javno-privatnog partnerstva između Vlade CG i Agenta registracije domena .ME – prvorangiranog ponuđača na međunarodnom Tenderu – odnosno konzorcijuma koji pored najvećeg svjetskog registrara - američke kompanije GoDaddy, čini i registar Afilijs, takođe globalni lider, kao i lokalna kompanija ME-net.

Pored uspješne realizacije JPP projekta, odnosno pružanja usluga registracije domena .ME po modelu javno-privatnog partnerstva – valorizacijm nacionalnog domena .ME ostvareni su i izvanredni rezultati u pogledu promocije naše države Crne Gore u svijetu. Razvojnim programom, Agent registracije je uspostavio saradnju sa internet gigantima kao što su Facebook, Yahoo, Wordpress, Universal Pictures, Google, The New York Times i dr, što doprinosi kredibilitetu na osnovu kojeg će domen “.ME” i u budućnosti generisati rast na globalnom tržištu.

Budući da se upravljanje domenskim internet prostorom, kao i sistemom centralnih servera koji obezbjeđuju funkcionisanje DNS sistema, ostvaruje kroz nezavisnu organizaciju – Internet korporaciju za dodjeljivanje imena i brojeva (ICANN), bilo je neophodno uspostaviti formalnu saradnju sa istom. U maju 2013. godine, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije razmijenilo je pisma saradnje sa ICANN-om, a krajem te iste godine - Crna Gora je postala članica Upravnog savjetodavnog odbora (GAC) pri ICANN-u. Saradnjom sa ICANN-om i članstvom u GAC-u, Crna Gora je postala dio razvojnog ambijenta koji treba da omogući dalje korišćenje interneta kao “lokomotive” ekonomskog i društvenog razvoja.

Ovo je kritičan trenutak za upravljanje internetom i isto je upravo jedna od najaktuelnijih tema na globalnoj internet sceni. Stejkholder zajednica je privela kraju predlog tranzicije upravljanja ključnim internet funkcijama, poznatim kao IANA funkcije, sa američke Vlade na multistejkholder zajednicu. U prethodnim

mjesecima vođene su brojne diskusije u vezi sa strateškim pitanjima procesa IANA tranzicije među predstavnicima vlada i predstavnicima ICANN-a. Sve veći broj predstavnika vlada u procesima upravljanja internetom reflektuje povećanje inkluzije i globalnog ICANN-ovog dosega.

Ključna uloga vlada u javnim politikama vezanim za pitanja interneta, ogleda se u kreiranju adekvatnog sajber okruženja, zaštite potrošača, konkurencije i sigurnosti na internetu. Vlade doprinose u procesima razvoja politika sa ICANN-om kroz savjete, odnosno preporuke koje GAC daje ICANN-ovom rukovodstvu. Od esencijalne važnosti je da vlade ostanu integralni dio ICANN-a – kako bi se osiguralo da ICANN radi u interesu javnosti po multi-stejkholderskom modelu. Sâmo brojno članstvo GAC-a (162 zemlje članice i 35 posmatrača) može se sagledati kao refleksija važnosti GAC-ovog doprinosa internet zajednici, zajedno sa ICANN-om.

Druga po važnosti tema u upravljanju internetom jeste novi ICANN-ov gTLD program, kojim je lansirano približno 1.000 novih generičkih domena od 23. oktobra 2013. godine. Istom dinamikom se planira osloboditi još oko 500 generičkih domena, što daje ukupno 1.400 novih generičkih domena na tržištu – tako da možemo reći da isto poprima oblik tržišta savršene konkurencije. Prema rezultatima sprovedenih istraživanja globalnog tržišta u 2015. godini, imamo preko 3 milijarde korisnika online, odnosno 41% svjetske populacije koja koristi internet i 300 miliona registrovanih imena domena širom svijeta.

Na kraju moramo napomenuti i participaciju zemalja u razvoju u Upravnom savjetodavnom odboru i u ICANN-u. Brojni su izazovi sa kojima se suoavaju ZUR, među kojima je i Crna Gora, kako bi u potpunosti i efikasno učestvovala u kreiranju internet politika na globalnom nivou – iz razloga neadekvatnih resursa i ograničenja kapaciteta. Ovdje bih pohvalio brojne ICANN-ove inicijative za razvoj DNS industrije u svim a posebno nerazvijenim regionima svijeta. Sa druge strane, Crna Gora, kao zemlja u razvoju, iskoristila je šansu za povećanje konkurentnosti koju nudi digitalna ekonomija i svojim originalnim digitalnim proizvodom »domenom .ME« podigla je nivo e-spremnosti.

Nakon 10 godina uspješnog upravljanja nacionalnim domenom .ME – i danas su vrata Crne Gore širom otvorena – inovacijama, novim tehnologijama, najboljim primjerima pozitivnih praksi država širom svijeta i kompanija koje posluju

globalno, kao i novim trendovima u vođenju politika i upravljanju internetom na globalnom nivou. Veoma dug put je pređen od rađanja ideje u godini sticanja nezavisnosti i plasiranju našeg nacionalnog koda domena .ME na globalno tržište, a ova Konferencija će na najbolji način prezentovati rezultate ostvarenih ciljeva koji su bili definisani još daleke 2006. godine, dok saradnju Vlade CG i Agenta registracije – kompanije doMEn možemo okarakterisati kao veoma pozitivan primjer javno-privatnog partnerstva u CG.

Dragi prijatelji – gosti i učesnici Konferencije „DOMEN .ME KAO DIGITALNI IDENTITET DRŽAVNOSTI CRNE GORE“ – dozvolite mi da vam još jednom poželim dobrodošlicu, uspješnu Konferenciju i ugodan boravak u Crnoj Gori.

Hvala lijepa!